

UIT DE PASTORIE

40 Jaar geleden werd de eerste pastorale werker in de katholieke kerk in Nederland aangesteld. Dit historische feit was voor de VPW Nederland, -de beroeps- en belangenvereniging van r.-k. pastores in Nederland- , aanleiding om een boek uit te geven over de pastoraal werker en diens functioneren: 'Een eigen charisma'. (Valkhof Pers)

De pastoraal werker ontstond in een overgangssituatie. Bij velen leefde, veertig jaar geleden, de optimistische gedachte dat het slechts een kwestie van tijd zou zijn of de celibaatsverplichting voor de priester zou verdwijnen en ook vrouwen zouden worden toegelaten tot het priesterambt. Het ambt zou zo voor velen aantrekkelijker worden en het dreigende priestertekort zou daarmee worden opgeheven.

Bisschop Ernst van Breda maakte ook de opkomst van de pastoraal werker mee. Hij heeft die functie gepromoot en een bedding gegeven in de kerkelijke organisatie.

'Er deden zich in die jaren ingrijpende veranderingen voor in de priesteropleiding. De seminaries werden geconcentreerd tot vijf theologische hogescholen die niet alleen priesterkandidaten opleidden maar open-stonden voor ieder die geïnteresseerd was in een theologiestudie. De bisschoppen zagen zich geconfronteerd met een vermindering van de aantallen priesters, met name ten gevolge van ambtsverlating. En gaandeweg kwam er een aanbod van academisch opgeleide theologen die geen priester wilden worden maar wel interesse hadden in een pastorale functie. De omstandigheden dwongen min of meer tot een herbezinning op de voortgang van de pastorale arbeid en op de inzet van pastorale beroepskrachten. Zo schreven de bisschoppen in een brief van 11 augustus 1970 aan de priesters: "wij blijven naar moge-lijkheden zoeken om degenen die theologie studeren en die de kerk willen dienen zonder zich tot de celibataire levensstaat te verplichten, voor bepaalde pastorale werkzaamheden aan te stellen."

In die jaren '70 studeerde ik theologie aan zo'n theologische hogeschool. Priester worden werd afgeraden. Word pastoraal werker. Met open armen werd ik in 1976 in Hoorn ontvangen, zowel door de priestercollega's als door de parochianen. De nieuwe pastorale werker. Hij was een signaal van die frisse wind die na het Tweede Vaticaans concilie in onze kerk waaide.

Ik werd lid van het pastorale team, had een klein wijkje, waarvan ik basispastor was, deed veel jongerenwerk en was districtscatecheet, begeleidde de catechese op de r.-k. basisscholen.

Als pastoraal werker was je geen priester, -met zoveel priesters om je heen hoefde je dat ook niet te zijn,- je was leek. En dat spoorde met het gedachtegoed van het concilie, zoals de kerk als Volk van God en het gemeenschappelijke priesterschap van alle gedoopten. Als 'leek' fungeerde de pastorale werker als voorbeeld voor andere leken. Want kerkleden werden gestimuleerd om binnen de geloofsgemeenschap als vrijwilliger een nieuwe, actieve en pastorale rol te spelen. Bij pastorale werksters werkte dat nog sterker. Zij hebben voor veel vrouwen als rolmodel gefunctioneerd.

In 1987 werd ik pastor in de Martelaren. Ik werd collega van pastor Thijs Buter. Ik zag in hem de priester. Thijs zag in mij zijn collega. Had iemand in de Martelarenparochie een pastor nodig, dan was ik die pastor.

Een pastoraal werker als eerst aanspreekbare pastor. Nu zou ik deze benoeming niet meer krijgen. 'Ik denk dat het beroep van pastoraal werker uitsterft. De kerkleiding wil hen niet. Hij zou een gevaar zijn voor de priesterkerk'. Met magna pompa wordt een 80 jarige tot priester gewijd.

Het boek bevat zo'n 200 bladzijden.

De pastorale werker wordt in parochies en andere sectoren van het pastoraat ingezet en gewaardeerd. De werkers zelf beleven er veel arbeidsvreugden aan. Volgens de bisschoppen vervult de pastorale werker een functie van blijvende waarde. Maar in hoeverre is er ruimte voor hem in een kerk die inzet op een versterking van het hiërarchisch en sacramenteel karakter?

Een artikel spreekt mij bijzonder aan: 'Voorganger en feestganger'.

De pastorale werker wordt als werker gekwalificeerd. Werken, bezig zijn, organiseren zijn essentiële karakteristieken van wat een pastoraal werker beoogt te doen ten dienste van gemeenschap en enkeling. Het lijkt alsof zulke activiteit een hoogtepunt vindt in het vieren van de feesten. Feesten zijn een afspiegeling van het goede leven, van het bestaan zoals het was in het begin en weer zal zijn in het hemelse paradijs.

Als pastoraal werker dient men dus ook de dienstbare rol van gangmaker en ceremoniemeester op zich te willen nemen. Elke gelegenheid tot feesten dient te worden aangegrepen. De feesten in het kerkelijke jaar vanzelfsprekend, maar ook jaardagen, inauguraties, aankomst en vertrek, inhuldigingen en uitreikingen, dopen en huwelijk, installatie en vertrek, slagen en ontslag, al deze gebeurtenissen dienen op feestelijke wijze te worden gevierd opdat men leert begrijpen dat het niet goed is om alleen te zijn, maar pas zichzelf wordt als onderdeel

van een gemeenschap. In een gemeenschap kan men pas feesten, zelfs in droefheid. In zekere zin kan zo ook de begrafenis, het verscheiden van iemand die lid was van een gemeenschap, tot een feestelijke gedachtenis worden niet alleen van het gemis maar ook van het wezen van wat leven is. Al vierend wordt men bepaald bij de dubbelzinnigheid van het bestaan. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad, maar het kwade vraagt om het bestaan van het goede.

(Rein Nauta)

Voel ik me hierom zo thuis in de Martelaren? Wij houden van feesten. Een feest moet gevierd. Dat is wat ik in de kerk wil beleven: een voor-smaak van het andere leven.

Een verhaaltje. Er was een vrouw, die de klappen van het leven flink gevoeld had. Dat er een God was, die het goede met ons voor heeft, die haar redder wil zijn, haar verlosser, ze had geen enkele reden om hiervan nog iets te geloven. Toch ging ze altijd naar de kerk. Ze vertelde me, dat het haar veel pijn en moeite kostte. Ik zeg: blijft u dan gewoon lekker thuis, wij bidden wel voor u. Maar zij zei: 'Nee, nee, pastor, zonder dat druppeltje wijn heb ik geen leven'. Van het leven had ze niets meer te verwachten, levensvreugde kende ze niet meer, geen ziel, geen vlam. Maar ze wist, dat dit zo het leven niet was. Daarvoor ging zij naar de kerk, om dat druppeltje wijn, dat smaakte naar een ander bestaan, naar een helper, naar een redder.

Daarvoor werk ik hier in de kerk, om die belofte, ons aangezegd, dat wij voor het feest bestemd zijn, voor Gods koninkrijk.

Nu zou ik deze benoeming hier niet meer krijgen. Dat dacht ik. Ik dacht ook dat de pastorale werker een voetnootje zou zijn in de kerkgeschiedenis. Maar nu de kerk zo diep in een crisis zit, -het seksuele misbruik, harde gezagsuitoefening, de ontkenning van de fundamentele mensenrechten, het onbenul van apoëtische censoren- , denk ik dat de wal het schip gaat keren. Dit kan men intern niet meer oplossen. De crisis zal de plaatselijke geloofsgemeenschap vernieuwen. De crisis zal ook een positief effect hebben.

Daarom geniet ik van een viering waarin Renée Everard voorgaat, met zang van de LWM en met de dochter van de pastor als missdienaar.

Ik wens u een mooie zomer en een goede vakantie.

Met vriendelijke groet, N. Essen, pastor
(spreekuur elke woensdagmorgen van 10 -12 uur)
ook: pastor@hofkerk.nl

WIJZIGING E-MAILADRES KOPIJ HOFNIEUWS

Met ingang van 1 juli 2010 wijzigt het e-mailadres voor de aanlevering van kopij voor Hofnieuws. Per 1 juli is het juiste e-mailadres:

hofnieuwskopij@gmail.com

per 1 juli vervalt het vorige adres weijens101@zonnet.nl, mail naar dit adres kan na 1 juli niet meer gelezen en gedownload worden.

VAKANTIE PASTOR

Pastor N. Essen is van vrijdag 9 juli t/m vrijdag 23 juli en van vrijdag 6 t/m vrijdag 13 augustus met vakantie.

De pastores van onze Regio nemen waar. Intenties kunt u schriftelijk doorgeven via de brievenbus in de muur van de pastorie.

Een uitvaart in de kerk kunt u aanmelden bij de heer B. Hilhorst. Hij is werkzaam op de Nieuwe Ooster. Telefoonnr. 06-109 693 20. B.g.g. dhr. J. Hilhorst: 690 57 79. Zij nemen dan contact op met een van de pastores.

GEEN KOOR IN DE VAKANTIE?

Vanaf zondag 11 juli tot en met zondag 22 augustus genieten onze koren van een welverdiende vakantie. Even geen zang dus van Meerklank, LWM of Dames en Herenkoor.

Maar gezongen wordt er wel! Vanuit een nieuw vakantieboekje!

Ook dit jaar nodigen wij alle zangeressen en zangers uit die op zondag in de kerk aanwezig zijn, om een koortje te vormen om de samenzang te ondersteunen. Het functioneert ieder jaar prachtig. Ook nu?

Traditioneel hopen wij het nieuwe parochieseizoen weer te openen met: Duodektet op zondag 29 augustus.

BOUWEN AAN EEN NIEUWE GELOOFSGEMEENSCHAP

Steeds vaker horen we dat het crisis is in de kerk. Veel kerken lopen leeg. De katholieken zijn bovendien teleurgesteld in de manier waarop hun kerk geleid wordt. Niet alleen de schandalen doen hen twijfelen maar ook mooie dingen worden hun afgepakt: liederen, experimenten, eigen verantwoordelijkheid nemen.

Maar net als in andere duistere periode van de geschiedenis, ook nu zijn er weer profeten die oproepen nieuwe wegen in te slaan. En nu de kerkleiding het daarbij laat afweten, blijken er weer christenen te zijn die zelf het initiatief nemen.

Op 8 mei organiseerde het Europese Netwerk (Church on the Move) in de Dominicuskerk de studiedag: **Bouwen aan nieuwe geloofsgemeenschappen**. Is er een uitweg uit het kille, hiërarchische kerkelijke klimaat? Wat doe je als parochie wanneer je zoekt naar een vrijere vorm van kerk zijn?

Een ook voor onze parochie een actueel thema. Het parochiebestuur ging erheen.

Spreker was de in België zeer bekende professor **Rik Torfs**. Hij excu-seerde zich voor zijn te laat komen: 'De *Giro d'Italia* blokkeerde mij de weg. De hindernissen kwamen weer uit Rome'..... U kunt de volledige tekst vinden op

www.marienburgvereniging.nl

"Mensen hoeven niet te wachten op de kerkelijke overheid om tot vernieuwing te komen. Mensen kunnen meer eigen keuzes maken in de kerk dan velen zich bewust zijn. Met behulp van het kerkelijk recht is dat dikwijls ook heel goed inzichtelijk te maken."

Hij wees ons op zeven mogelijkheden in het kerkelijke recht. Voor onze parochie met een alleen maar toegewijde pastor wil ik er drie noemen:

Het gereconstrueerde sacrament (*Excuses voor de moeilijke be-woordingen.*)

De RK. Kerk kent 7 sacramenten. In de kerkelijke voorschriften worden die sterk beschermd en met allerlei bepalingen omgeven: wie mag het bedienen, wanneer wordt het geldig toegediend, wanneer is het geoorloofd een sacrament toe te dienen, wie dient het toe? Enz.

Er ontstaan steeds meer situaties waarin een geldige en geoorloofde bediening van een sacrament onmogelijk is, bijv. wanneer de vereiste bedienaar ontbreekt. Bijvoorbeeld de ziekenzalving in ziekenhuizen. Daardoor krijg je dikwijls de neiging om technieken te ontwikkelen die op een sacrament lijken maar het niet zijn. Een gereconstrueerd sacra-

ment. Allerlei vormen van zalving of zegening. Zolang die niet pretenderen een sacrament te zijn, zijn ze geen ongeldig sacrament.

Ze zijn pas een ongeldig sacrament wanneer ze beweren een sacrament te zijn. Beweren ze geen sacrament te zijn, dan zijn ze niet ongeldig.

Gewoonte contra legem. De gewoonte tegen de wet.

Die is in de kerk toegestaan. Dat is blijmoedig makend nieuws. De kerk is – en ik ben ervan overtuigd dat u soms een ander gevoel hebt – een instelling die een zekere vorm van wetteloosheid van haar onderdanen erg apprecieert. Je mag de wet overtreden, dat is oké. Uiteraard is het illegaal maar het is wel legitiem. Het kerkelijk wetboek laat dat zelf toe. Het zegt duidelijk dat een gewoonte tegen de wet na dertig jaar rechtskracht verkrijgt.

Dit kan van toepassing zijn zelfs op parochieel niveau, want de bisschop heeft de bevoegdheid een wet uit te vaardigen die voor één specifieke parochie geldig is.

‘Contra legem’ heeft oog voor beweging van onder af. Bijvoorbeeld het aanvaarden dat leken de homilie houden. Er kunnen dus nieuwe praktijken ontstaan. Wanneer bisschoppen hiertegen protesteren, kun je altijd zeggen: wat wij doen is weliswaar tegen de wet, maar is ook volgens de wet, want het is een gewoontevorming tegen de wet en dat mag van de wet.

Doopsel en lidmaatschap

Je hoort heel veel mensen zeggen – de laatste tijd en zeker na alle schandalen met betrekking tot seksueel misbruik – wij willen van die kerk weg. Wij willen dat instituut verlaten. Schrappen uit de doopregisters. In Vlaanderen bestaat daar een afschuwelijk woord voor: ontdoping. Ontdoping is natuurlijk *crazy*. Het is alsof je een historische gebeurtenis ongedaan wilt maken. Ik zeg ook vaak tegen mensen: kijk, ontdopen gaat niet. Wat kunnen we dan doen, vragen ze. Dan is mijn enig antwoord: dat had u het op het moment van het doopsel zelf maar meer moeten tegenstribbelen.

Waarom kan dit niet? Omdat de Rooms Katholieke kerk vasthoudt aan een strikt parallelisme tussen doopsel en lidmaatschap. Met andere woorden, door het sacrament van het doopsel waardoor de genade Gods wordt uitgestort over de dopeling en de genade die nooit meer weggaat, wordt ie tegelijk lid. En omdat dus het doopsel zorgt voor een onuitwisbaar merkteken, is ook het lidmaatschap onuitwisbaar. En daar is niks aan te doen.

Maar die link dooplidmaatschap heeft natuurlijk ook een heel positief punt. Namelijk, aan de ene kant is het misschien wat zorgelijk dat je er nooit uit kan, maar aan de andere kant doet het goed dat je er nooit uit kan worden gezet. En dat is ook een goed punt. Je kan er niet uit maar de kerkelijke overheid kan je er ook niet uitzetten. Je blijft katholiek.

Als bijvoorbeeld een bisschop aan u zegt: u bent geen katholiek meer, dan kan u altijd zeggen: u vergist zich want ik ben gedoopt. En als hij dan zegt: ja, maar u gelooft niet meer, dan kan u antwoorden: dat hoeft niet, een katholiek moet alleen maar gedoopt zijn. Dat is de enige juridische vereiste.

De zwakkere kanten van de complete verbinding doop lidmaatschap kan je ook uitspelen om inderdaad je eigen koers te varen. De overheid kan met allerlei sancties dreigen maar ze kan nooit zeggen: je behoort niet meer tot de club. En eigenlijk is dat ook een goede zaak. Wat een vreemde kerk zou het zijn als het een kerk zou zijn waarin de overheid het uitmaakt wie er wel bij hoort en wie niet. Want dan is het niet meer de kerk van Christus. Maar de kerk van de overheid.

*De tweede spreker was de katholieke activiste **Elfriede Harth**.*

Hoe zie ik de toekomst van de kleine katholieke of christelijke gemeenschappen in Europa?

In onze Europese samenleving met haar massaproductie, massaconsumptie en cyberspace moeten we kleine gemeenschappen opbouwen waar mensen elkaar persoonlijk ontmoeten om de simpele dingen van het leven te delen, zoals samen voor een maaltijd rond een tafel zitten. Gemeenschappen ontstaan als antwoord op een speciale nood of uitdaging: onderdrukking, lijden, onrecht, geweld enzovoorts. Mensen met gelijke instelling komen samen en bundelen hun krachten om op die nood of uitdaging te reageren. In goede gemeenschappen gaat het niet om macht. Van belang is dat iedereen er bij hoort en zich goed voelt en tot bloei komt.

Niet de groep maar het individu staat voorop. Dat is geen individualisme, maar het is de erkenning van mensenrechten, en dat zijn altijd individuele rechten. Elke vorm van totalitarisme heeft altijd de belangen van de groep boven de belangen en rechten van het individu geplaatst. Voor het fascisme waren stam of ras het belangrijkste, voor het communisme was dat de partij. En binnen het katholicisme is dat de Kerk.

Ik zou willen afsluiten met een kleine anekdote die ik onlangs hoorde. Ze komt uit Columbia. De basisgemeenschappen daar werden systematisch bestreden door de bisschoppen die tot de meeste conservatieve ter wereld behoorden, en waren dus klein in aantal en soms zelfs clandestien, want ze konden vanwege hun keuze voor de armen als 'terroristen' worden beschouwd.

Een vriendin was uitgenodigd om de paasdagen door te brengen bij een groepje zusters, leden van diverse congregaties. Het werd tijd voor de paasnacht-viering en men richtte de ruimte in. Mijn vriendin dacht

dat de priester nu wel snel zou arriveren, maar dat gebeurde niet. De groep van ongeveer dertig vrouwen vierde heel autonoom en rustig de Eucharistie, zoals ze zo vaak deden. Ze was zeer verbaasd toen ze uitgenodigd werd om mee te concelebreren in wat ze beleefde als 'de kerk van de catacomben': onzichtbaar, stil, maar vol leven en zelfbewust. Zij staan niet vooraan in de publieke worsteling om structurele veranderingen in het kerkinstituut. Zij werken aan de verandering van de wereld, zodat die beter wordt om in te leven, en doen dat in de context van groot maatschappelijk onrecht.

En zij komen steeds weer samen, zonder verlof te vragen of iemand te informeren.

En ze dienen elkaar, waarbij iedereen desgevraagd de leiding neemt.

Tenslotte werd verteld **over de Oecumenische Basisgroep Jonge Kerk Roermond.**

Leren, vieren en dienen: dat zijn de pijlers waarop de Jonge Kerk Roermond in de loop der jaren haar zelfstandigheid als geloofsgemeenschap heeft opgebouwd. Met een gedeeld voorgangerschap waarbij circa vijfentwintig mensen met regelmaat meewerken aan een zondagse viering.

En over de **De Dominicusgemeente Amsterdam.**

Ook in de Dominicus is het allemaal gewoon mensenwerk. Van meet af aan speelt de discussie: gaat het om een Leerhuis of om een Gemeente? Komen we op voor een rechtvaardiger samenleving of hebben we aandacht voor de binnenkant van de mens?

Een leerzame dag. Plaatselijke geloofsgemeenschappen moeten meer ruimte krijgen om hun bezieling zelf vorm te geven. Dat gebeurt. Dat kan gewoon volgens de wet. Ook in de Martelaren. 'Ik heb het gevoel, dat jullie op de goede weg zitten'. Die dag leken alle wegen naar Rome te leiden.

N.E.

MEERKLANK 30 JAAR

Op 16 mei j.l. vierde Meerlank haar 30 jarig bestaan met een bijzondere viering. Veel zelfgeschreven werk brachten wij ten gehore. Wij hebben hier veel positieve reacties op gehad waarvoor onze hartelijke dank.

Van het dames en herenkoror ontvingen wij een schitterende bos bloemen en van Magda Blaas kregen wij een royale bijdrage voor een borrel. Ook hiervoor onze dank.

Meerklank hoopt nog lang door te gaan met verzorgen van de vieringen op de zondag.

En..... nieuwe leden zijn altijd welkom. Wij repeteren iedere maandagavond van 19.45 uur tot 21.30 uur in de oude Sacristie. Kom gerust een keer langs om een indruk op te doen.

Marjolein Schaefer

De vakantieperiode gaat beginnen. Mensen gaan op reis, naar de zee, naar de bossen, naar een camping. Soms gaan ze naar een bijzondere plaats, naar een heilige plaats. Zo'n reiziger heet dan een pelgrim.

Ze gaan naar plaatsen waar iets bijzonders gebeurd is, waar bijvoorbeeld Maria is verschenen, waar een heilige gewoond heeft, of waar een heilige is gestorven.

Zo gaan veel pelgrims naar plaatsen waar martelaren gestorven zijn. Dat zijn mensen die hun leven hebben gegeven voor hun geloof.

Heel bekend zijn **de Martelaren van Gorcum**.

Bij het begin van de tachtigjarige Oorlog, in 1572, werden bij het stadje Brielle 19 katholieke geestelijken uit Gorcum opgehangen.

Ze moesten eerst hun geloof belachelijk maken door een processie na te doen: ze moesten achterwaarts om de galg heenlopen. De martelaren werden op een groot veld, "het martelveld", begraven.

Daar is nu een bedevaartsplaats.

Zeven kerken in Nederland werden naar de Martelaren van Gorcum vernoemd. Ook de onze. Dus misschien kom je wel een Martelaren van Gorcum kerk tegen op je vakantie....

Ik wens jullie allen een mooie zomer en een gave vakantie.

In september gaat het kinderkoor weer zingen, dan kun je weer lid worden van ons koor, maar je kunt ook mis(s)dienaar worden. Daarvoor kun je nu reeds bij mij aanmelden. Bel even: 665 38 30 of mail pastor@hofkerk.nl

O ja. De uitslag van de tekenwedstrijd voor Kerkbalans is bekend. Weer zat onze parochie in de prijzen. Deze keer: Madeline Olmer. Van harte gefeliciteerd.

Nico

DE MARTELAREN VAN GORCUM

Vrijdag 9 juli is de kerkelijke feestdag van de patronen van onze kerk: de HH. Martelaren van Gorcum. Zaterdag 10 juli wordt dat gevierd in het heiligdom te Brielle. Op die dag wordt de Nationale Bedevaart gehouden. Om 11.00 uur is de feestelijke Eucharistieviering met als hoofdcelebrant Mgr. A.H. van Luyn, bisschop van Rotterdam. Om 15.00 uur vesperviering met processie en pelgrimzegen.

In juli en augustus is het heiligdom dagelijks geopend van 13.00 tot 17.00 uur. Meer informatie: www.martelarevangorcum.nl

Wie waren de Martelaren ook al weer?

Om ons geheugen wat op te frissen volgt hier een artikel van Ko Schuurmans, dat hij schreef als toelichting bij een lied.

De 16^e eeuw was een eeuw met veel veranderingen op allerlei gebied. Dat gold ook voor Nederland. Het gewone volk en de lage adel verarmden. De reformatie kwam op en had de contrareformatie tot gevolg. De Nederlandse gewesten probeerden zich te onttrekken aan de Spaanse overheersing, die dat niet zonder slag of stoot liet gebeuren. Verschillende steden werden ingenomen door de Spaanse soldaten. Andere steden hielden stand of werden juist ingenomen door de opstandelingen. De opstand o.l.v. Willem van Oranje trok natuurlijk ook veel ruig volk aan. Op sommige plekken grepen zij de macht. Denk maar aan geuzenleider Willem van Lumey, Graaf van der Marck, die huishield in Gorcum en Den Briel. Hij leidde de moord op de paters, broeders, bisdompriesters, die op 9 juli 1572 in Den Briel werden opgehangen. Een versje over Willem van Lumey vertelt: Lumey, graaf van Marcke, hij leefde als een beest en stierf als een varken! Over deze situatie het eerste couplet:

*Een land in rep en roer geteisterd door de strijd
om vrijheid en wie hier de ware kerk belijdt.
Wie grijpt de macht?
Gepeupel slaat onschuldigen met domme kracht!*

De martelaren van Gorcum waren afkomstig van dichtbij of van veraf (Vlaanderen, Brabant, Limburg, Duitsland). De oudste martelaar, broeder Willehadus, was zelfs afkomstig uit Sleeswijk-Holstijn (toen Denemarken). Daarvandaan moest hij vluchten. Hij zocht rust in Engeland. Ook daar vond hij het niet. In Gorcum beland werd ook hij opgepakt. Waarom werden al die monniken en wereldpriesters opgepakt? Ze deden toch alleen maar goed werk? Als representanten van de katholieke kerk werden zij echter door de geuzen gezien als verlengstuk, trawanten van de fanatiek katholieke koning van Spanje Philips de II en zijn vertegenwoordiger de hardvochtige hertog van Alva. Daarover het tweede couplet:

*Gekomen soms van ver die mannen van de kerk,
zij dienden slechts vol trouw de mensen met hun werk.
Waarom toch slecht?
Trawanten van de koning tegen wie men vecht!*

In de oude turfschuur even buiten Den Briel werden de 19 kerkmannen vermoord. Was het een heldendaad? Zij zochten echter de dood niet. Niet alle opgepakte monniken en priesters hielden bovendien stand tijdens de martelingen, die voorafgingen aan hun dood. Sommigen bekeerden zich onder druk tot de nieuwe godsdienst, het protestantisme. Hoe het ook zij: de martelaren blijven getuigen - als zelfstandig naamwoord en als werkwoord - van de haat van nota bene medechristenen, hun broeders in het christelijk geloof. Daarover het derde couplet:

*Van Gorcum naar den Briel, gehangen in een schuur,
vermoord om hun geloof, gedooft hun levensvuur,
Een heldendaad?
Getuigen blijven zij van wrede broederhaat.*

De martelaren wilden hun geloof in de werkelijke aanwezigheid van Jezus Christus onder de gedaante van brood en wijn in de eucharistie niet opgeven. Ook hielden zij vast aan de paus als leider van de Rooms Katholieke Kerk. In deze tijd zou een dergelijke moord op de martelaren onmogelijk zijn. We zijn er allang achter dat het geloof van protestanten en katholieken in de tegenwoordigheid van Jezus tijdens de eucharistie en het avondmaal veel meer met elkaar overeenkomt

dan in ieder geval toen gedacht werd. Hun martelaarschap blijft echter betekenis houden als wij - katholieken en protestanten - gaan inzien dat eucharistie-/avondmaalvieren ons boven alles richt op Jezus en ons oproept tot een vrijmakende navolging van Hem. Daarover het vierde couplet:

*Standvastig hun geloof in Jezus, die als brood
en wijn voor ons zijn leven geeft tot in de dood.
Wat vragen zij?
Volg Jezus in zijn woord en daad. Hij maakt je vrij!*

Het laatste, vijfde couplet gaat over nu. De Spaanse bezetting ligt al eeuwen achter ons. Ook de bezetting door de Duitsers hebben de meeste Nederlanders niet meer aan den lijve meegemaakt. Wij leven - goddank! - in een vrij land. Daarnaast groeit de samenwerking tussen de christelijke kerken op tal van terreinen. Hoe kunnen wij die bevorderen? Niet door te blijven hangen bij al te ingewikkelde vaak door de geschiedenis gekleurde tegenstellingen, maar door gezamenlijk te ijveren voor recht en vrede omwille van een leefbare wereld voor iedereen! En is dat niet wat God van ons vraagt?

*Goddank zijn wij bevrijd van meer dan vreemde macht,
de grenzen van een kerk zijn minder dan gedacht.
Wat maakt ons één?
Gods weg naar recht en vrede voor elkaar alleen!*

DE PORTEFEUILLE VAN JAN VAN BEERS

Zondag 2 mei hadden wij een bijzondere 4 mei-herdenking in onze kerk. Wij herdachten onze parochiaan Jan van Beers, die op 15 december 1944 was omgekomen in het concentratiekamp Neuengamme. Jan was in dat kamp tezamen met ongeveer 110 mannen uit Putten, die op 1 oktober 1944 waren opgepakt als vergeldingsactie van de Duitsers. Een tragedie: 553 Puttenaren zouden omkomen, slechts 48 keerden terug.

Om deze geschiedenis levend te houden is de Stichting Oktober 44 opgericht.

De stichting heeft ten doel: Het levend houden voor het nageslacht van de geschiedenis van de gebeurtenissen in Putten gedurende de bezettingsjaren 1940-1945, in het bijzonder de gebeurtenissen op 1 en 2 oktober 1944 en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of

zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Zo is zij o.a. op zoek naar nalatenschappen van omgekomen Puttenaren. En hiertussen vond men ook de portefeuille van Jan van Beers. Na 65 jaar werd deze teruggevonden. Een ongelooflijk kostbare en dierbare herinnering voor zijn familie.

Toen Gert van Dompsele van de Stichting 44 hoorde, dat wij een 4 mei-herdenking hielden, wilde hij graag naar Amsterdam komen om tijdens deze viering de portefeuille van Jan van Beers terug te geven aan zijn familie.

Maar Gert kwam niet alleen. De Stichting doet meer.

Zij zoekt ook naar verzoening tussen het zo zwaar getroffen Putten en de plaatsen in Duitsland waar de Puttense mannen te werk zijn gesteld. Zij organiseert ontmoetingen, uitwisselingsprogramma's, zoals dit weekend, een ontmoeting van tieners uit Putten en Ladelund. Zij vierden samen Koninginnedag, zij beleefden vele ongedwongen ontmoetingen, maar zij wilden ook de herdenkingsdienst in Amsterdam meemaken.

Zo beleefden wij op zondag 2 mei een bijzondere viering. 'Putten, Ladelund und Amsterdam zusammen an einem Tisch'. En de Duitse pastor Hans-Joachim Stuck die het evangelie voorlas en ons de zegen gaf.

Mevrouw Doki Krug vertelde over haar broer:

Vandaag gaan we 65 jaar terug in de tijd en komen de verschrikkelijke oorlogsjaren weer boven, maar de portefeuille van Jan geeft ons nu toch na 65 jaar reden tot vreugde omdat we van hem iets tastbaars terugkrijgen.

Jan was in opleiding voor inspecteur van politie, destijds onder Duits toezicht en moest een verklaring tekenen dat hij mee zou werken met de Duitse overheid. Dit heeft hij met nog een aantal mannen, de zogenaamde "Oranje mannen" geweigerd en door dát niet te tekenen, tekende hij min of meer zijn doodvonnis, hij wist wat het gevolg van die weigering inhield, getuige zijn afscheidsbrief.

De jeugd van Jan speelde zich af in deze kerk en in de buurt, hij is hier gedoopt, deed zijn 1ste communie, werd gevormd, deed zijn Plechtige communie en ging naar de Lidwinaschool, dus op en top een Martelaar in figuurlijke zin, in letterlijke zin werd hij martelaar door het Duits regime in het concentratiekamp Neuengamme, waar hij zware arbeid moest verrichten, vernederingen onderging, geslagen werd, kou heeft geleden, weinig eten kreeg en uiteindelijk is hij door uitputting aan dysenterie overleden, 23 jaar oud!

In februari 1945 was hier zijn requiemmis, uiteraard zonder Jan, hij lag toen nog in een massagraf.

Na de oorlog werd door de Duitse overheid aan mijn ouders gevraagd of ze Jan terug wilden om hier te begraven, maar mijn ouders kozen ervoor Jan te laten begraven tussen al zijn honderden lotgenoten, hij heeft nu een eigen graf in Ohlsdorf bij Hamburg.

Van de stichting 40-45 kregen wij destijds bericht waar Jan begraven lag. Al deze graven worden door de schooljeugd van Hamburg goed verzorgd, wannéér wij de graven ook bezoeken, er staan altijd bloemen.

Gelijk met de jongens uit Putten werd Jan op transport gesteld via kamp Amersfoort naar Neuengamme.

Dankbaar zijn we dat Gert Dompseleer en Piet Dekker zich de moeite hebben getroost de bezittingen van deze jongens te achterhalen, mede daardoor zijn zij de portefeuille van Jan van Beers tegengekomen, zonder adres alleen maar de naam.

Fijn dat er nichten en neven, kinderen van mijn overleden zusjes zijn, zij en ook mijn zwagers hebben Jan uiteraard niet gekend, alleen uit de vele verhalen.

Jan, oudste zoon uit ons gezin van 11 kinderen, was voor ons kleintjes een grote broer die ons leerde fietsen, we mochten altijd meerijden op zijn fiets, bond onze schaatsen onder als er ijs op de Ring lag, kortom hij was er altijd voor ons. Niemand van ons heeft ooit gedacht, "had hij toen maar niet geweigerd te tekenen".

Het verdriet maakte plaats voor trots, trots op een zoon en broer die in 1944 bewees zijn hart op de juiste plaats te hebben. In ons gezin liet hij een grote leegte achter, maar ook heel veel fijne herinneringen en die herinneringen aan thuis heeft Jan in zijn portefeuille meegedragen. De portefeuille die ons straks na 65 jaar wordt overhandigd.

Nawoord

In één woord een "kippenvel" dienst, beter kunnen we ons niet uitdrukken.

Door Nico in zo'n korte tijd, zó goed verzorgd, gezamenlijk gevierd met de jongeren uit Putten en jongeren uit Duitsland met hun Pastor.

Onze complimenten ook aan het Dames- en Herenkoor, iedereen heeft ervan genoten, heel bijzonder, hartelijk bedankt.

Dank ook aan Catharina voor het prachtig Ave Maria.

Aandoenlijk vonden we dat velen van u even de portefeuille wilden aanraken.

Thuis gekomen, kwamen er allerlei herinneringen op ons af, zoveel foto's van vroeger thuis die onze Jan tot op het laatst met zich meedroeg en we hopen dat deze portefeuille met foto's en papieren, Jan steun hebben kunnen geven in zijn toen zo moeilijke tijd.

Nogmaals dank, ook namens onze familie voor al jullie meeleven in de prachtig Heilige mis.

Doki Krug-van Beers
Luus Deerenberg-van Beers

EXCURSIE NAAR KERKTUIN HOOFDDORP

Ieder jaar organiseert de Parochie Vergadering een excursie naar een parochie, gemeente, project om in de keuken van een ander te kijken, om onze blik te verbreden, om ideeën op te doen voor het komende seizoen.

Donderdag 10 juni bezochten we de parochie van de Johannes de Doper in Hoofddorp. De parochie viert feest, want de kerk bestaat 150 jaar. De parochie is een levende gemeenschap van bijna 10.000 parochianen met 400 vrijwilligers en twee pastores. Zij heeft op de Kruisweg alle ruimte, met daarop de kerk, de pastorie, het klooster, de paardenstal en het kerkhof. Het klooster werd 'Het Parochiehuis', vergaderplaats en repetitieruimte. De paardenstal werd 'het Kruispunt'. Begonnen als leestafel is het Kruispunt nu een boekwinkel met een ruim aanbod van Bijbels, kinderbijbels, boeken rond de Bijbel, boeken rond feestelijke momenten in het leven, zoals: geboorte, doop, communie, vormen, belijdenis. Ook boeken rond levensvragen, spiritualiteit en geestelijke stromingen staan er op de plank én een schat aan cadeauboekjes, gedichtenbundels. De winkel is van dinsdag tot en met zaterdag open tussen 10.00 uur en 17.00 uur.

De trots van de parochie de Bijbelse Kerktuin, een stiltetuin, een plek om tot bezinning te komen. Hier groeien veel kruiden, planten en bomen die ook in de bijbel genoemd worden.

Hier staan ruim 40 beelden van Bijbelse en inspirerende personen, gemaakt door de Haarlemmer-meerse beeldhouwer Karel Gomes.

Er is een grote vijver, waar een bruidspaar zich in een bootje kan laten fotograferen. En een labyrint. Wie het pad naar het middelpunt volgt wordt als het ware uitgenodigd om ook zelf op weg te gaan naar zijn diepste innerlijke kern.

De tuin is iedere dag open van zonsopgang tot zonsondergang. Zeer de moeite waard om te bezoeken. Zoals ons hele bezoek de moeite waard was.

BEDEVAART NAAR KEVELAER

Wanneer je iemand zegt: "Ik ga drie dagen naar Kevelaer.", zie je verwonderde gezichten. Vaag heeft men er over gehoord, maar men is er nooit geweest. De vraag is dan altijd: "Wat heb je daar nu te zoeken?" Het antwoord is heel eenvoudig: MARIA.

Ja, Kevelaer, zo dicht bij de Duitse grens en slechts 2,5 uur rijden met de bus vanuit Amsterdam is absoluut de moeite waard. Je gaat met een gezelschap en je weet niet wie dat zijn. Alleen gaan is geen bezwaar, je gaat immers allemaal met hetzelfde doel!

Je komt aan en volgt het programma, dat met veel zorg is samengesteld. Het is geen moeten; je mag met alles meedoen. Want: het is JOUW bedevaart.

De Pontificale Hoogmis wordt opgedragen door Mgr. J. van Burgsteden en opgeluisterd door koor en orkest van de Basiliek. Hierna de lichtprocessie naar de Pax-Christikapel, de open kerk vlakbij de Basiliek. Bij het donker worden, worden al die lichtjes weerspiegeld in het glazen dak en dan zó de hemel in.

Nu denkt U misschien: drie dagen bidden en zingen, dat is niets voor mij. Niets is minder waar. Er blijft genoeg tijd over om zelf iets te doen. Deze dagen zijn als de mantel van Maria, die is opengeslagen voor je vragen, maar ook om te bedanken. Zou U dit ook eens mee willen maken?

Dit jaar wordt de bedevaart gehouden op 5, 6 en 7 september.

Informatie: Fam. Versteeg, Haarlem, tel.: 023-5360615.

VAN DE VOORZITTER

Deze keer een wat kortere bijdrage van mijn hand vanwege het feit dat ondergetekende al lang en breed op vakantie is als u dit leest en er derhalve maar een korte periode zat tussen het inleveren van de kopij voor het vorige nummer en de kopij voor deze editie van Hofnieuws.

Het lopende parochieseizoen is bijna teneinde en we hebben zaken in gang gezet voor het komende seizoen.

Vanwege diverse omvangrijke “klussen” die ons te wachten staan, starten er **drie werkgroepen**.

Op de studiedag in de Dominicuskerk op 8 mei jl. waren enkele leden van het parochiebestuur aanwezig.

Elders in Hofnieuws treft u een verslag hiervan aan. Deze dag heeft ons in ieder geval geïnspireerd om ons af te vragen, of we op de goede koers liggen. Na de vakantie gaat er dan ook een werkgroep van start die de taak heeft na te denken over de toekomst van onze parochiegemeenschap en daarbij te streven naar nieuw elan dat aansluit bij de huidige ontwikkelingen in kerk en maatschappij.

Zoals in de laatste parochievergadering aan de orde kwam, worden we genoodzaakt ons eveneens te beraden op de parochiefinanciën, met name de inkomsten.

Het is vooral nodig dat we proberen andere inkomstenbronnen aan te boren. Ook hiervoor wordt een werkgroep actief, waarin o.a. de heren La Poutré en Anderegg zitting hebben. Als u ideeën hebt hoe de parochie nieuwe inkomsten kan verwerven, dan kunt u zich voor deze werkgroep melden bij ondergetekende of bij de bovengenoemde heren. (Zij zijn dikwijls zondag na de viering in de koffiebeuk te vinden.)

Naar aanleiding van de laatste vergadering van het parochiebestuur op 31 mei jl. is er tenslotte nog een derde werkgroep in het leven geroepen. Deze werkgroep is van belang voor de komende verbouwing van de pastorie.

De afgelopen maanden is onderzocht hoe wij de beslist noodzakelijke verbouwing van de pastorie - te denken valt aan energiebesparende maatregelen, brandveiligheid, noodzakelijk onderhoud e.d. - het beste kunnen financieren. Daarover zijn nu besluiten genomen en zal de taak van deze “verbouwcommissie” bestaan uit het goed voorbereiden en begeleiden van de renovatie onze monumentale pastorie.

Tenslotte graag uw aandacht voor het volgende. In de pastorie staat een groot harmonium dat ooit dienst deed in de Christus Koningkerk. Dit harmonium wordt al lang niet meer gebruikt en staat eigenlijk in de

weg. Daarom willen we het van de hand doen. Tot nu toe zijn we daar nog niet in geslaagd. Daarom maar hier en daar advertenties gezet. Bij deze:

Te koop:

Harmonium gebouwd door M.Hörögel, bouwjaar 1923 (nr. 34439), fraaie kast, 1 klavier (F-F3), 17 registers, 2 pedalen.

In redelijke staat. Tegen elk aannemelijk bod.

U kunt contact opnemen met een van de koster
of inspreken op telefoonnummer 694 1183.

In de hoop dat dit harmonium binnenkort een nieuwe eigenaar heeft en elders zijn mooie geluid weer laat klinken, wens ik u intussen een mooie vakantieperiode toe.

Ton Broerse

---

75 JAAR MIVA: HUN TOEKOMST IS ONZE MISSIE

MIVA bestaat in 2010 75 jaar. In die 75 jaar is veel bereikt. MIVA heeft meer dan 10.000 missionarissen en pioniers op weg kunnen helpen met vervoer- en communicatiemiddelen. MIVA richt haar blik dit jaar o.a. op kansen voor kinderen in Brazilië. 'De toekomst van de kinderen is onze missie'.

MIVA zal zuster Zuster Redempta Bogers steunen met een betrouwbare auto. Zij werkt al 50 jaar in de binnenlanden van Brazilië. In zes kleine dorpen heeft zij crèches opgezet, zodat de moeders van de kinderen kunnen werken. "Er was hier helemaal niets, ik heb alles letterlijk vanaf de grond opgebouwd. Inmiddels maken dagelijks ruim 500 kinderen gebruik van de crèches. Dagelijks rijd ik naar de crèches om bonen, rijst, zeep en suiker te brengen." Zonder vervoer kan ze de kinderen niet helpen.

**Help met uw gift op giro 2950 t.n.v. MIVA, Breda
of tijdens de collecte op zondag 29 augustus.**

PERSONALIA

Onze overledene:

Lien Dekkers 92 jaar

Als jongste van een gezin van zes kinderen, drie jongens en drie meisjes, heeft zij met de steun van moeder (die weduwe geworden was toen Lientje drie was) en haar broers de kweekschool doorlopen. Zij kwam als "kwekeling met akte" voor 25 gulden in de maand voor de klas te staan. Veertig jaar lang heeft zij met hart en ziel "haar" kinderen niet alleen onderricht gegeven in rekenen en taal maar ook in levenslessen.

Via de Magdalena parochie (waar zij op de meisjesschool stond) werd ze werkzaam in het Francisca Romana werk; later gevraagd door een kapelaan van de Martelaren heeft zij de gidsenbeweging in onze parochie gebracht.

Sinds de vernieuwing in de kerk voelde zij zich meer betrokken bij de vieringen in de Krijtberg. Na een ernstige val in haar huis, was het niet meer mogelijk om alleen thuis te zijn en is zij overleden in het Jan Bongahuis.

Onze dopeling: Rocco Henny Goossen (1 augustus. 12.00 uur)

GESLAAGD

De vele vlaggen met schooltassen eraan duiden op de geslaagden voor welke opleiding dan ook. Allen heel hartelijk gefeliciteerd.

Diegenen met een herkansing nog even doorbijten, dan geldt voor jullie hetzelfde. Voor de gezakte: kop op, laat de moed niet zakken en volgend jaar beter.

JAARLIJKSE ACTIE BIJDRAGE VOOR HOFNIEUWS

Beste Hofnieuwslezer,

Al vele jaren ontvangt u van ons het kerkblad Hofnieuws. Wij hopen naar tevredenheid. Hofnieuws is naast de website www.hofkerk.nl het contactorgaan van onze parochie. Wij beogen met Hofnieuws u te informeren over de activiteiten van de parochie en u een handreiking te doen over de verdiepingsmogelijkheden. U zult begrijpen dat het vervaardigen van een dergelijk blad niet zonder kosten is. Daarom vragen wij u ook dit jaar weer vriendelijk om een vrijwillige en eenmalige financiële bijdrage, zodat u ook de komende jaren weer kunt genieten van ons parochieblad. U kunt hiervoor onderstaande machtiging invullen óf een bedrag overmaken op ING. 122588 t.n.v. Parochie Martelaren van Gorkum, onder vermelding van 'Hofnieuws'.

Wij stellen uw steun bijzonder op prijs. Bij voorbaat onze hartelijke dank.
Met vriendelijke groet, Ton Broerse, voorzitter

Machtiging

Ik betaal via automatisch incasso aan de Parochie H.H. Martelaren van Gorcum, Linnaeushof 94, 1098 KT Amsterdam. Ik vul daartoe de onderstaande gegevens in. Mocht ik het niet eens zijn met een incasso dan heb ik de bevoegdheid om het bedrag binnen dertig dagen na afschrijving zonder opgave van reden bij mijn (post)bank terug te vorderen.

Incasso opdracht: ondergetekende verleent hierbij een

jaarlijkse   maandelijkse   eenmalige

machtiging om € ..... per (datum) .....
te laten afschrijven van zijn/haar bankrekening.

Bank-of giro rekening: .....

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....

Handtekening: .....

Een telefoontje of berichtje naar de parochie is voldoende om de machtiging te laten stoppen.]